

Svensk grupp
färlar i Belgien

■ Cabazz, den svenska jazz- och funkgruppen, far den 21 september till Belgien för att delta i en internationell tävling för unga jazz-orkstrar, betitlad "Jazz Hoeilaart International". De får möta orkestrar från bland annat Tyskland, England och Frankrike.

■ Cabazz fick i år 50 000 kronor från statens kulturråd och har funnits sedan 1979. Musikerna träffades på Framnäs musikskola i Piteå och de heter Robert Törne, Anders Forsberg, Jonas Knutsson, Mikael Berglund, Per Westerlund och Morgan Agren. Gruppens första skiva kommer i vinter och i oktober turnerar man i Sverige.

NYTT
OM
NÖJENOriginell teater
på Kulturhuset

■ Den 10 september inleds ett gästspel på Kulturhuset av Epigonteteater ZLV, en av Belgiens mest originella och dessutom mest produktiva experimentgrupper. De ger fyra föreställningar av "De Struikogel" med en undertitel som heter: "En struts är en stor fågel som kan dräpas med en mycket liten kula".

Det är fråga om en bildmässig teater utan ord, där teater, musik, dans och bildkonst kombineras och konfronteras med varandra. ZLV står för "utan styrning" och syftar till gruppens kollektiva arbetsmetod.

Föreställningen gavs förra året med stor framgång vid Festivals of Fools i Köpenhamn och vann i år förstapris vid den internationella teaterfestivalen i Quebec, Kanada.

Gävleprojekt
får lokal prägel

■ Två stora projekt samlar sig nu i Gävle: Folkteatern i Gävle och det ena är en dramatisering av prolektärförfattaren Olof Högborgs epos "Den stora vreden". Den är en rundmålning av historia och mytologi kring livet i skogarna norr om Dalälven, först utgiven mellan 1895 och 1905. Och om, skriver nu teatern, det hela står klart till sommaren 1987 blir det Peter Oskarsons sista regieuppgift i Gävle.

Vad som händer om projektet inte hinner bli färdigt framgår inte, kanske blir Oskarson då kvar vid teatern? Hur som helst har även den andra satsningen ett slags lokal prägel. Den handlar om Erik Jansson, han som startade Erik-Janssensmen, en socialistisk-utopisk religiös sekt som snart kom i strid med myndigheterna och under ledning av sin grundare utvandrade till Amerika. Författaren Margareta Ekqvist dramatiserar denna sällsamma historia.

Fylkingens invigning
bådar gott för framtiden

MUSIK

Plats: Fylkingen, invigningskonserter.

Verk: "The Stalingrad Test", "Touch", "Da sotto terra", "Ionisation".

Medverkande: Lokomotiv Koncert, Mats Persson, Kristine Scholz, Anna Lindal med flera.

■ På lördagskvällen gick publikströmmarna Torkel Knutssonsgatan bakom mot föreningen Fylkingens nya lokaler i Münchenbryggeriet. Runt om i världen har alla inte varit lika väl orienterade om var Fylkingens geografiska hemvist varit. Från Jönköping anländer en gång ett brev med påskriften: "Fylkingen, Old Town, Stockholm, East and West Germany".

Sten Hansson, Fylkingens tidigare ordförande, hade till invigningskonserterna sammanställt en bejublad textkomposition som bestod av alla missförstådda stavingar och adresser som förekommit på Fylkingens post genom åren. Så humor fanns på plats, i varje fall hos en tonsättare som representerade en något äldre generation.

Till det mönstret anslöt sig också Hansson i sina tonsättningar av österrikisk nonsenspoesi, framförda med sinne för

effekter av Ilona Maros. Men nog var det mer bulldog än mops över det huskall som tonade fram ur högtalarna!

■ Kontrasten mot den yngre generationens desillusionerade allvar kunde inte vara större. Trion Lokomotiv Koncert urupförde Dror Feilers "The Stalingrad Test" med ett svartvitt urinnehåll som en blandning av socialrealistisk plakatkonst och vild anarki.

En kamp- eller marschvisa kunde dra som ett underjordiskt stråk bland de rasande klangmassorna och krevaderna. Här finns inga kompromisser: antingen marscherar man med partisanerna eller med okupanterna.

■ Så återfanns också ett par tonsättare vilkas musik är just musik utan att beskriva något annat. Det hörde Lars Sandberg med "Touch" för fyrfärdigt piano, ett verk som är på väg att bli en svensk klassiker. Jag undrar om Mats Persson och Kristine Scholz någonsin har lyckats spela denna komposition bättre än nu. En lång tids sysselsättning med stoffet har resulterat i en hållfast enhet av svängig rytm och stormande klangfantasi.

Det är bara någonstans i mitten av stycket som jag får en känsla av återvändsgränder, av ideligen påbörjade nya ansatser.

Storartat var Anna Lindals framförande, det första i Sverige, av Ole Lützow-Holms "da sotto terra" för soloviolin. Även om verket tycks mig något för långt spelades det med en imponerande koncentration och nästan furios intensitet över hela instrumentets uttrycksskala.

■ Över huvud taget var det glädjande att instrumentalmusiken fick så stor plats på programmet. Det skulle båda gott för framtiden om Fylkingen också i fortsättningen hade utrymme för tonsättare som renodlar musiken — det behöver ju inte utesluta fortsatt arbete med elektronik, bild och ljud.

Men det är viktigt att hantverket och musikens känslor provas för sig — som Edgar Varèse er gång gjorde i "Ionisation" för 40 slagverksinstrument. Titeln syftar på fysisk separation av atomer från elektroner men skall inte tas alltför programmatiskt. Detta banbrytande verk från 1931 avslutade invigningskonserterna sedan alla instrumenten trollats fram ur gömmorna på nolltid.

En betydligt utökad Kroumaensemble lyckades tränga sig in på spelplatsen och svarade för ett framförande som mest tog fasta på musikens rytmiska kraft.

HANS WOLF

Starka danser i manlig lokal

Laddade rörelser

DANS

Plats: Fylkingen, invigningsföreställning.

Verk: "Det Vackra", "...eho...".

Koreografi: Susanne Håkansson, Elva Lilja.

Musik: Susanne Håkansson.

Scenografi: Gunilla Sköld.

Dansare: Bo Arenander, François Drapier, Gunnar Kaj, Kenneth Kvarnström, Ingrid Olterman, Cecilia Roos, Annette Henriks-son.

■ I det gamla Fylkingen på Östgötagatan inträdde man i lokalen på ett sluttande plan för att hamna i ett slags underjordisk grotta. Rummet slöt sig varmt runt åskådare och artister och gav en dansmark av hemlig ceremoni åt bismarck och aktionerna. Lade musiken på en hjärtrym blev det rena livmodern.

Den nya lokalen i Münchenbryggeriet är ljus, rationell, ofentlig — kort sagt manlig. Bakom biljettdisken strålar föreningsnamn i tidskriftig neon. I förhållande till dansen verkar rummet neutralt, som ett vitt ark. Om detta förebådar ett para-

Fylkingen invigde sina nya lokaler i Münchenbryggeriet med bland annat dans. Annette Henriks-son framförde "...eho...".

digmskifte i den experimentella rörelsekonsten är ovisst. Hur som helst var det två kvinnliga koreografer som markerade dansens hemvist i Fylkingen vid invigningsföreställningen.

■ Att in-viga betyder ju att helga åt en högre makt. Att döma av mottot för Susanne Håkanssons beställningsverk för tillfället torde denna makt vara ingen mindre än livet självt, och av koreografin att döma snarare det krigiska och vägröjande än det smånätta och harmoniska livet.

"Det Vackra", som verket heter, spelar mot en fond av tre hängande tygstycken av Gunilla Sköld: orolig rörelse över en yta med tycke av ansluten och skrapad metall. Musiken, Håkanssons egen, är smeksam som rostigt järn. Rörelserna saknar mjukdelar. Håkanssons gestalter kan vara blickstilla — men aldrig i vila. Fallen skapar ny kraft.

Dansarna gjorde vad som görs skulle, en hård kompromisslös akt, renskrad på gräns. Titeln "Det Vackra" står i ett uppkäftigt förhållande till gängse språkbruk. Verket är på en gång

det mest varierade och det mest koncisa Håkanssons visat, och fullständigt övertygande i sin besatta bejakelse.

■ De två solokompositioner Elva Lilja hittills har uppfört tillhör det starkaste i hennes produktion. Denna form har blivit ovanlig i de senaste decenniernas dans, i motsats till vad som var fallet i modernismens barndom. Kanske kan hon ge solot en renässans hos oss.

Hennes "...eho..." är likt en varelse hos Dante som stiger fram några minuter och berättar sin historia och sedan återvänder till skuggorna. Dansaren är laddad till bristningsgränsen, men ändå små och stationära. Inte självutlämnande, men den inre verkligheten silar ut genom kroppens yta i brett, darrningar, fotens oro, händernas fladdrande, flämtningar.

Annette Henriks-son fyllde varje stavelse av detta rörelsespråk med angelägenhet. En kropp i en ljusfläck, och den fyller hela rummet.

HORACE ENGBAHL

Svalt mottagande för "Amorosa"

Av HANS-ERIK HJERTÉN

VENEDIG. På utländska filmfestivaler är man självklart provinsiell nog att hålla tummarna för svenska och skandinaviska framträdanden på arenan. En svensk angelägenhet i Venedig i år är förstas "Amorosa".

Mai Zetterlings version av Agnes von Krusenstjerns konstnärsmartyrium deltar i den stora tävlingen, som avgörs på onsdag

filmfestivalen
i Venedig

och då får man se. Mottagandet i pressen verkar dock svalt, med något undantag. Man minns sig skandalen kring Zetterlings "Nattlek" för 20 år sedan i Venedig. Det var på den tiden hysteriska festivalchefer i Cannes och Venedig rev ner hennes oanständiga affischer.

I år är det dock lugna gatan. Man tycker sig känna igen mycket från "Nattlek" — den erotiska besattheten, kvinnosakskampen, ensamhetsproblematiken.

Den bästa recension jag läst talar om starka scener och kallar Zetterling för en storsyster till italienskan Liliana Cavani, som inte heller är känd för att spara på kryddorna.

Andra anser att det typiska barocka och expressionistiska i hennes stilt skapar förvirring hos en publik som inte inte vet ett jota om Agnes von Krusenstjern.

En kvinnlig kritiker undrar rent av varför den feministiska Zetterling skapat motsatsen till en fri kvinna — nämligen en sexbesatt gänning som lever under ett manligt förtryck!

Talande klartext

Så annorlunda kan alltså den Zetterlingska sjukdomstolkningen i "Amorosa" uppfattas av

Mai Zetterlings "Amorosa" med Stina Ekblad och Erland Josephson har inte väckt pressens intresse på filmfestivalen i Venedig.

främmande ögon. Det hjälpte tydligen inte att Zetterling talade klartext i ett utmärkt framträdande på presskonferensen.

All frigörelse är riskfylld, kan leda till kriser och sjukdom, sade hon. Men vi måste ta risker, annars dörr vi. Det gäller både kvinnor och män.

För den som läst Mai Zetterlings självbiografi är det ett djupt personligt uttalande. Det finns trots allt något imponerande, något intensivt självupplevt i denna något bristfälliga film, och det är synd om effekten bara blir konstig här nere i Medelhavsfluten.

Stina Ekblad tillmås dock vissa chanser till skådespelarpris,

och där instämmer vi gärna. För närvarande tycker vi att antalet livskraftiga konkurrenter bara inskränker sig till två — hjältnorna i Eric Rohmers "Den gröna strålen" och Franco Masellis "En kärlekshistoria", den senare en kvinnohistoria ur det moderna storskalsspektaklet.

Tillfälligtvis har även andra skandinaviska insatser präglats av det litterära och biografiska. Finlands Jaako Pakkasvirta har med dödsförelset gjort en film på Kafkas "Slottet", och dansken Henning Carlsen har i "Oviri" tagit sig an målaren Gauguin.

Det borde de kanske låtit bli. I varje fall Pakkasvirta som begär

kardinalfelet vid romanfilmatiseringar — han stoppar i för mycket i stället för att dra ifrån.

Sprängladdad med ambition har han gått till verket, kompletterat romanen med "Brevet till Milena" och följt både Alice Millers och Kafkaforskningens syn på betydelsen av Kafkas barn-

domsupplevelser i romanerna. Resultatet har blivit en oerhört stökig finsk film, renons på den inre spänningen i Kafkas berättelser.

Särskilt spännande blir inte heller Henning Carlsens försök att fortsätta sin framgångsrika geniskildring i Hamsunfilmen "Hunger". Tyvärr har han inte

fånga Gauguin på Tahiti, utan vid ett olyckligt mellanspel i Europa innan han återvände för gott.

Visst är drasuten Donald Sutherland magnifik som den högreste målaren. Men filmen blir en konventionell skildring av kvinnokarlens Gauguin som glad bock och revoltör mot det borgerliga samhället, allt målat i behagliga färger som lägger sig som bomull kring det tragiska.

Jag blir alltmer övertygad om att filmer om målare borde göras i svartvitt, för att tvinga fram det bästa hos regissören!

Lyckad dansk

Nej, årets mest lyckade dansk i Venedig är nog Carsten Brandt, som deltar med "Demonerna" i en mindre serie. Hans styva överflyttning av Lars Noréns pjäs till film liknar inget annat här nere. Somliga sätter kanske denna humoristiska djävulsdryck från det svenska samlivets källarvåning i vrångströmen, men man spårar ändå en klar fascination hos publiken.

Pjäsen italienska anknytningsgar skapade munterhet i salongen. Annars är det osäkert om den norska humorn gick fram. Det var dock humorn Carsten Brandt tryckte på när han mötte pressen och fick de vanliga frågorna om Strindbergs och Ingmar Bergmans eventuella faderskap.

Ingmar Bergman är en stor konstnär, sade Brandt. Men låt oss för tillfället glömma honom. Min favoritregissör är inte Bergman utan Billy Wilder!

Brandt avslutade med att rikta skarp kritik mot de dåliga visningsförhållandena på festivalen. Därvid plockade han fram ett gammalt sorgebarn som staden Venedig borde åtgärda för länge sedan, och han inhöstade också stormande applåder.

Så under alla förhållanden har skandinaverna gjort lycka på presskonferenserna! □

Välrepeterad "Zorba" görs med glöd

MUSIKAL

Scen: Östgöteatern. Pjäsa: Zorba, musik av Joseph Stein efter Nikos Kazantzakis roman.

Musik: John Kander, sångtexter Fred Ebb.

Översättning: Ola Nilsson.

Regi: Georg Malvius.

Scenografi, kostymer: Örjan Säll.

Koreografi: Juhani Rytkölä.

I rollerna: Guy de la Berg, Thomas Wijkmark, Bojan Westin, Liselott Lindeborg, Leif Magnusson, Ingela Sahlin, Lennart Töllén, Roland Wién med flera.

■ Öppningsscenen ger oss onda aningar. Hela ensemblen brister ut i ett "Heeee!" till publiken, ungefär som Janne Carlsson eller Rockfolket, och vi undrar oroligt om här ska vankas amatörteater av värsta tönst.

Påmalade polisonger och musikögnbryn, lösmustascher och bouzouki — hej och hå, låt oss leka greker, nu är det "Roliga ömmen"...

Men bara ett par scener senare ändrar sig, och det rejält. I själva verket presenterar regissören och teaterdirektören Georg Malvius en välrepeterad "Zorba", som innehåller såväl charm och humor som skönhet och professionalism.

Inte så lite har Östgöteatern

förstås grasp: Joseph Steins musikalversion av Kazantzakis roman har allt som krävs av en långkörare. Här finns spänning, dramatik, ond, bråd död — plus goda doser kärlek och romantik.

Dessutom är John Kanders musik långt bättre än de flesta nutida musikaler. "Zorba" innehåller massor av hörvärda sånger, alla inte nödvändigtvis särskilt "grekiska". Så är det också Kander som skrivit de populär-musikaliska parlorerna i "Cabaret".

Filmversionen med Anthony Quinn (från 1964) är en klassiker och återkommer ständigt på biografrepertoarer. Quinn spelar dessutom "Zorba" på Broadway än i dag, vid drygt 70 års ålder. Nu planeras — icke oväntat — en film från Broadwayuppsättningen.

■ Norrköpings Guy de la Berg är självfallet ingen Anthony Quinn, men han gör en förtjänstfull och fullt godkänd insats. Hans Zorba skryter, skrävlar och släss, ljuger, förtalar och förskingrar... Medan han är både fruktad och beundrad av männen i den lilla byn på Kreta.

de la Berg spelar ut ä det våldsamaste, och han har hyfsat stor scenauktorit. Han gör sin Zorba med glöd, geist och ögonglimt.

Thomas Wijkmark som hans motpol och "chef" Nikos är små-

borgerligt brittisk, städad och präktig. Han är "en ointressant, snävt tillskuren figur, och det är inte skådespelarens fel", skriv Mauritz Edström i DN om film-skådisen Alan Bates Nikos i april 1965 — det förtjänar nu att upprepas.

■ Både de la Bergs och Wijkmarks största svaghet är det vokala, vilket för övrigt gäller hela ensemblen — med ett lysande undantag.

Liselott Lindeborg, som gör "Ledarens" roll — och har ungefär samma funktion som kören i antikens grekiska drama — är en ljuvlig sångerska. Hon får blom-

ma ut redan i en av de första scenerna, när hon sjunger sin hyllning till Livet. Den sången, liksom den om huset vid slutet av vägen, hör till musikalskens finaste nummer.

Styckets andra huvudroll är den lättfotade, lätt bedagade fransyskan Madame Hortense, magnifikt tolkad av Bojan Westin. Hon är precis lika härligt släppig och vulgär som vi förväntar oss, dessutom spelar hon med stora doser humor. Westin är också den enda som kan konkurrera med Lindeborg vad gäller sången.

Och Westins samspel med De

fyra amiralerna är en verklig höjdpunkt — sångsketchen "Snälla amiralerna, no bom-bom" hör till det roligare vi sett på en svensk teaterscen på länge.

■ Här, liksom i stycket i övrigt, har scenografer/kostymören Örjan Säll och ljussättaren Hans-Ake Sjöquist bidragit med intelligenta lösningar. Scenbilderna är högst elegant skapade, antingen spelplatsen är utanför bykrogen eller Hortenses sängkammare.

Scenen har flera våningsplan, vilket ger flexibilitet, samtidigt som det är behagligt för ögat. Ak-

törerna rör sig både horisontellt och vertikalt över scenutrymmet.

■ Förutom allt detta finns i uppsättningen flera kompetent utförda småroller: främst Ingela Sahlin och Leif Magnussons spelade änka, och Atef Magnussons byråre som aldrig tillåts spela över, vilket lätt hade kunnat hända.

Så finns i ensemblen en kines vid namn Hsueh-Liang Mu — han är helt förbluffande som "Den dansande turken".

Kapellmästaren Janne Lindstedts musikanter spelar tacknämligt lyhörd.

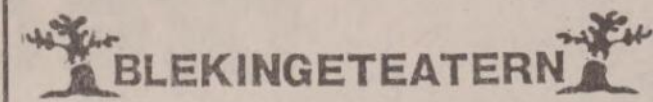
BERTIL MOLLBERGER

BLEKINGETEATERN

söker

ALLROUNDTEKNIKER

Se annons under Arbetsmarknaden!

Box 29, 372 01 Ronneby. Tel. 0457/170 55

Handclinic Rajan

HANDKIRURGISK
SPECIALISTKLINIK
FÖR BÄTTE FUNKTION
I ARM OCH HAND

Doctor Sorna Rajan

Ej ansluten till Försäkringskassan

Telefontid Fredag 14.00-16.00

Tel 013-12 34 35, 16 18 18

Mottagning: Klostergatan 42, Linköping

Generösa
priser!

Behå

Kupor i simplex. Stl. B, C 75 — 90.

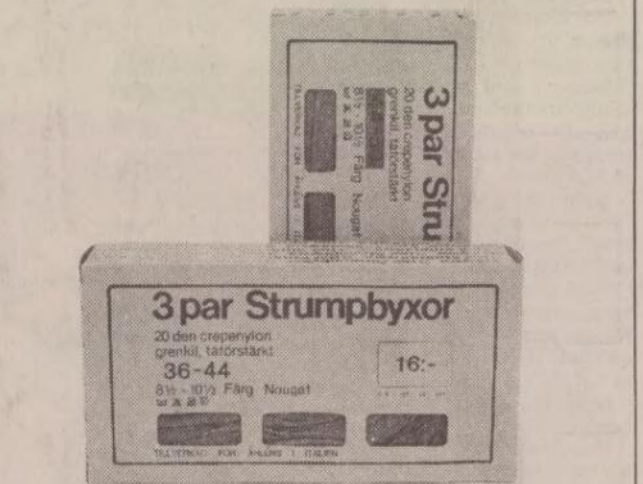
Färger: vit, hud, svart. 2 st (80) 60:-

Bikinitrosa

100% bomull. Stl. 38/40 — 46/48.

Färger: vit, hud, svart. 2-par 20:-

Strumpbyxor

20 den. Med grenkil och

täförstärkning. 3-par 16:-

Extrapriserna gäller så
långt lagret räcker, dock
längst t o m 21 september.

ahlens

STOCKHOLMSOMRÅDET OCH ÅHLÉNS CITY